

Дата: 02.12.2022

Група №25

Урок № 9-10

Тема уроку: «Комерційний ризик і засоби його зменшення. Контрольна робота.»

Мета уроку: формувати в учнів знання про поняття комерційної інформації та захисту комерційної таємниці. Розвивати навички дотримання ділового етикету. Виховувати пізнавальний інтерес до вдосконалення професійної майстерності комерсанта.

Провести тематичний контроль знань.

Матеріали уроку:

1. Законспекуйте наступний матеріал. Випишіть головне.

Ризик - це можливість втратити щось дороге. Цінності (такі як фізичне здоров'я, соціальний статус, емоційне благополуччя або фінансовий стан) можуть бути отримані або втрачені при прийнятті ризику в результаті певної дії або бездіяльності, передбаченого або непередбаченого (запланованого або незапланованого). Для того щоб грамотно діяти в рамках підприємства, ризик-менеджери створюють різні системи управління ризиками, а також інструменти, за допомогою яких можна їх втілювати в життя.

Ризик також можна визначити як навмисне взаємодія з невизначеністю. Останнє поняття - це потенційний, непередбачуваний і неконтрольований результат. Ризик є наслідком дій, що вживаються, не дивлячись на невизначеність.

Сприйняття ризику - це суб'єктивне судження, яке може варіюватися від людини до людини. Будь-яке починання несе в собі певну небезпеку, але деякі люди набагато ризикованіше інших.

Економічні ризики можуть виявлятися в більш низьких доходах або більш високих витратах, ніж очікувалося. Причин може бути багато, наприклад, підвищення цін на сировину, закінчення строків будівництва нового діючого підприємства, збої у виробничому процесі, поява серйозного конкурента на ринку, втрата ключового персоналу. Зміна політичного режиму або стихійні лиха.

План управління ризиками повинен пропонувати прийнятні та ефективні заходи безпеки для управління ризиками. Наприклад, спостережуваний високий ризик комп'ютерних вірусів може бути зменшений шляхом придбання і впровадження антивірусного програмного забезпечення. Хороший план управління ризиками повинен містити графік здійснення контролю і відповідальних осіб за ці дії.

Визначення та аналізування ризику (Перший етап)

Це початковий етап управління ризиками. Він полягає в усвідомленні специфічності загрози і місця її можливого прояву. Під ідентифікацією та аналізом ризиків розуміється вивчення його специфіки та особливостей, які обумовлені їх природою та іншими рисами, характерними саме цієї нагоди. Важливо вивчити майбутні втрати, а також зміна ризиків у часі, ступінь загрози щодо конкретного періоду. Без цих етапів дослідження ризику неможливо виконати з максимальною ефективністю.

В рамках ідентифікації та аналізу ризиків менеджер зобов'язаний дати відповідь на деякі питання, пов'язані з ними, наприклад:

- У чому полягає джерело ризику?
- З чим доведеться працювати при виконанні ризику?
- Як і в якій кількості буде надходити інформація?
- Як незначні ризики можуть вплинути на значні і навпаки?
- Які стратегії управління ризиками можна задіяти?

Цей етап дуже важливий, і це не тільки через особливості управління ризиковою системою, яка була розглянута раніше, але через інформаційної бази. Цей крок дає менеджеру достовірні дані про ризик, його можливі побічні ефекти і реалізації, а також дозволяє оцінити самому загрозу, її параметри, величину можливих економічних втрат і інших показників, необхідних для того, щоб прийняти рішення по управлінню ним. Практично даний етап дає надійну інформаційну основу менеджеру для прорахунку всього ризику.

Також потрібно враховувати, що після виконання наступних етапів ця база може стати більше, через що буде проявлятися постійний інформаційний зростання. Тому треба дотримуватися послідовність етапів управління ризиками.

Пошук інших методів і способів (Другий етап)

Головна мета цього етапу полягає в дослідженні інструментів, які будуть перешкоджати прояву ризику, а також у вивченні його негативного впливу на функціонування держави, юридичної або фізичної особи чи підприємства. Цих інструментів може бути дуже багато, і вони здатні бути різними, але менеджер зупиняється на основних з них:

- Як можна зменшити ризик при проходять страхових заходах?
- Як отримати мінімальний фінансовий збиток при реалізації ризику?
- Які фінансові джерела зможуть відшкодувати фінансовий збиток у разі його виникнення?

Для кожного типу ризику буде потрібен особливий підхід і план ведення менеджменту.

Пошук інструментів для управління (Третій етап)

На цьому етапі менеджер формує і підбирає індивідуальний підхід до ризику всередині організації, держави або у приватної особи. Потреба цієї процедури вибору пов'язана з різною результативністю способів управління ризиком і різним розміром ресурсів, які потрібні для їх реалізації. Основні питання, які менеджер вирішує на цьому етапі:

- Який метод управління буде більш безпечним і вигідним для організації?
- Чи зміниться сумарно спільна загроза від ризиків при виконанні декількох методів по їх мінімізації?
- Чи будуть ті чи інші стратегії управління ризиками ефективні?

При виборі методу управління загрозою менеджер повинен враховувати:

- ефективність і потреба ризику, а також метод управління в умовах фінансових обмежень;
- чи буде окрема загроза і метод управління їй впливати на сумарну кількість.

Вибираючи ризик і метод його управління, завжди треба враховувати фінансові обмеження і намагатися оптимізувати втрати. Критерії можуть бути різними, наприклад, з метою підвищення фінансової ефективності підприємства.

Однією з головних завдань менеджера на цьому етапі є правильний підхід і застосування тих чи інших інструментів для вирішення не всіх ризиків, а тих, які несуть найбільший збиток державі, організації або фізичній особі.

У деяких умовах, таких як дуже обмежений бюджет, менеджер може ігнорувати незначні ризики, але за умови, що вони і справді такі і не здатні завдати великої шкоди. У цій ситуації зазвичай кажуть, що до серйозних ризиків введена активна боротьба, а до незначних - пасивна.

Початок реалізації методу управління ризиком (Четвертий етап)

На даному етапі менеджер повинен почати виконувати методи, прийняті ним раніше. А значить, в рамках даного процесу застосовуються різного роду зміни, наприклад, у фінансовому або технічному плані. Особливість дій, які вчиняються ризик-менеджером, полягає не в тому, як вони відіб'ються на компанії, а в тому, як вони будуть виконані.

Це пов'язано з реалізацій методів управління ризиком, що змушує менеджера відповісти на ряд питань щодо виконання його стратегії:

- Які дії, пов'язані з ризиком, необхідно провести?
- В який час і з якою тривалістю вони будуть проходити?
- Якого роду ресурси та в якій кількості будуть задіяні під час проведення цих заходів?

- Хто буде відстежувати якість проведених заходів і хто понесе відповідальність за їх невдачі?

Аналізування підсумків і поліпшення методів контролю ризику (П'ятий етап)

Даний етап є заключним для ризик-менеджера, так як на ньому всі дії, пов'язані з загрозою, завершені, і основне завдання - це аналізувати результат і вдосконалювати систему управління ризиком. Цей етап дуже важливий для організації, так як після нього вона може сама приймати ризики і управляти ними, без участі менеджерів.

На цьому етапі фахівець повинен відповісти на наступний ряд питань:

- Чи можна назвати цю систему ефективною і як вона справляється зі своїм завданням?
- При роботі виявлялися чи слабкі місця, в якому місці?
- Які фактори найсильніше вплинули на реалізацію ризику, чи впливає з-за цього вносити зміни у всю систему?
- Чи всі заходи були зроблені правильно і чи вплинули на захист компанії від фінансового збитку, чи не варто їх замінювати на більш ефективні?
- Чи була система внутрішнього контролю та управління ризиками досить гнучкою, як вона виконувала роль захисту компанії від них?

На цьому етапі буде максимальний приріст інформації, пов'язаної з ризиками і методами по його управлінню та підтримці оптимізації в рамках організації.

Після аналізування всіх результатів і їх моніторингу виноситься вердикт, чи були заходи ефективні. Дана операція складна тим, що поки йде аналіз ризику, він не приносить фінансової віддачі, тобто не реалізовується, але організація все одно зазнає збитків, пов'язані з програмою управління. Тому часто доводиться зіставляти реальні витрати з гіпотетичними втратами.

Дана оцінка управління етапами ризику несе в собі дуже важливе завдання: з'ясувати, як підготувати організацію до більш серйозних загроз в умовах навколишнього середовища і мінімізувати їх вплив на фірму.

Як управляти ризиком

Управління ризиками - це ідентифікація, оцінка та встановлення пріоритетів з подальшим скоординованим і економічним застосуванням ресурсів для мінімізації загрози.

Основні етапи процесу управління підприємницькими ризиками можуть виконуватися в такій послідовності:

- Виявити, охарактеризувати загрози.
- Оцінити вразливість критично важливих активів для конкретних ризиків.

- Визначити небезпеку (тобто очікувану ймовірність і наслідки конкретних типів атак на конкретні активи).
- Знайти способи зниження цих ризиків.
- Визначити пріоритети заходів щодо зниження загроз.

Як правильно управляти ризиками

На практиці процес оцінки загального ризику може бути складним і балансування ресурсів, використовуваних для пом'якшення загроз, повинна бути спрямована на зниження втрат.

Управління нематеріальними ризиками являє собою новий вид погроз, ймовірність виникнення яких становить 100%, але організація ігнорує їх через нездатність ідентифікувати. Наприклад, коли до ситуації застосовується недостатнє інформування про неї, виникає ризик знання.

Загроза відносин виникає, коли відбувається неефективне співробітництво. Ризик залучення в процес може бути проблемою, коли застосовуються неефективні операційні процедури. Ці ризики безпосередньо знижують продуктивність працівників розумової праці, рентабельність, прибутковість, якість послуг, репутацію, цінність бренду і якість доходів. Управління нематеріальними ризиками дозволяє створювати безпосередні вигоди від їх виявлення та мінімізації наслідків.

Подібні труднощі відбуваються при розподілі ресурсів. Це ідея альтернативної вартості. Ресурси, витрачені на управління ризиками, могли бути внесені на більш прибуткові види діяльності. Знову ж, ідеальне управління ризиками зводить до мінімуму витрати (або трудові, інтелектуальні ресурси), а також до зниження їх негативних наслідків.

Згідно з визначенням ризику - це ймовірність того, що подія відбудеться і негативно позначиться на досягненні мети. Отже, він сам по собі має невизначеність. Управління ризиками може допомогти менеджерам добре контролювати ситуацію. Кожна компанія може мати різні компоненти внутрішнього контролю, що призводить до різних результатів. Наприклад, структура для компонентів ERM включає внутрішнє середовище, налаштування цілі, ідентифікацію події, оцінку ризику, реагування на нього, контрольні дії, інформацію і зв'язок, а також моніторинг.

Виробничий ризик

Комерційний ризик, а також виробничий, на думку багатьох фахівців, що працюють в організаціях по захисту праці, важливий не тільки своєю оцінкою, але і реальними подіями, які відбулися на виробництві. Також можна віднести до категорії короткострокових або операційних ризиків, що впливають на прибутковість активів і включають ціну, витрати і продуктивність. Бізнес-ризикі відносно прості в управлінні, оскільки існують чіткі підходи до управління ними, і вони мають незначні результати або малу ймовірність виникнення.

Ми розглянули поняття фінансового ризику і етапи з управління ім.

Контрольна робота

- 1) Назвіть професійні вимоги до підприємця.
- 2) Яким має бути імідж ділової людини?
- 3) Що передбачає етикет ділової людини?
- 4) Які є техніки ділового спілкування?
- 5) Як уникнути конфліктів у спілкуванні на роботі?
- 6) Як правильно підготувати та провести ділову бесіду?
- 7) Напишіть ділового листа своєму партнеру по бізнесу.
- 8) Як уникнути витoku комерційної інформації?
- 9) Як би ви забезпечували захист комерційної таємниці у своїй власній компанії?
- 10) Намалюйте логотип вашої власної компанії (уявіть яким би міг бути логотип якби ви мали свою компанію)
- 11) Які шляхи зменшення комерційного ризику ви могли б запропонувати?
- 12) Напишіть котрі з видів ділових прийомів ви вважаєте найефективнішими і чому.

Д/з: повторити вивчений матеріал уроки 1-9.

Виконані завдання (класну і контрольну роботи)

надсилати: Россоха Н.М- nataross2017@gmail.com